

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 658

NAD č. 439

Značka archivního souboru: AO Třebnice

Archiv obce Třebnice

1876-1943

Zpracoval: Mgr. Jana Hrušková

Horšovský Týn 2024

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Gemeindeamt Třebnitz (Třebnice, Meclov, Domažlice, Česko : 1850-1945)	3
II. Dějiny archivního souboru	10
III. Archivní charakteristika archivního souboru	10
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	11
Příloha: Seznam použitých zkratk	12
Jednotky popisu	13
Obec a její správa	13
Všeobecná správní činnost obce	13
Organizace činnosti obecní samosprávy	13
Pamětní knihy a další dokumentace života obce	13
Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek	14
Bezpečnost silnic	14
Dohled nad veřejnou mravností	15
Stavební a požární záležitosti	15
Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a b...	15
Katastrální záležitosti	15
Rejstřík korporativní	16
Rejstřík osobní	17
Rejstřík zeměpisný	18
Rejstřík událostí	19
Rejstřík věcný	20

I. Dějiny původce archivního souboru

Gemeindeamt Třebnitz (Třebnice, Meclov, Domažlice, Česko : 1850-1945)

CAM: 134237

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, němčina

Variantní označení: Obecní úřad Třebnice, užití: úřední, čeština

Vznik, vznik zřízením/založením: 1850

Poznámka ke vzniku: Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku (dále jen ř. z.), provizorní zákon obecní (tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení).

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1945

Poznámka k zániku: Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění.

Vztahy:

sídlo: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko)

geografická působnost: Dolní Baldov (Třebnice, Meclov, Domažlice, Česko : nižší sídelní jednotka)

geografická působnost: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko)

geografická působnost: Bozdíš (Meclov, Domažlice, Česko), od: 1850, do: 1881

geografická působnost: Jeníkovice (Meclov, Domažlice, Česko), od: 1850, do: 1881

geografická působnost: Mrchojedy (Meclov, Domažlice, Česko), od: 1850, do: 1881

geografická působnost: Němčice (Meclov, Domažlice, Česko), od: 1850, do: 1881

tematický celek: obecní úřady (korporace : 1850-1945)

Dějiny

V letech 1850–1938 byly Třebnice samostatnou obcí soudního a politického okresu Horšovský Týn. Od října 1938 do května 1945 byly přičleněny k Německé (Velkoněmecké) říši. V rámci Říšské župy Sudety spadaly do vládního kraje Cheb, venkovský okres Horšovský Týn (německy Landkreis Bischofteinitz).

Jako osady spravovala obec Třebnice do roku 1881 sousední vsi Bozdíš, Jeníkovice, Mrchojedy a Němčice. Poté zůstal pod správou obce již jen dvůr Dolní Baldov.

První zákonnou úpravu obecní samosprávy stanovilo tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení, které vyšlo v příloze výše zmiňovaného císařského patentu. Další fungování obecní samosprávy se řídilo obecním zřízením a volebním řádem z roku 1864 (č. 7/1864 z. z. č.) vydanými na základě říšského rámcového zákona obecního z roku 1862 (č. 18/1862 ř. z.). Působnost obcí se dělila na samostatnou, do níž spadaly např. svobodné volby zástupců nebo hospodaření s obecním majetkem, a na přenesenou, do níž patřila všeobecná vnitřní správa, vojenské, berní či soudní záležitosti.

Po vzniku samostatné Československé republiky následovala další úprava obecní samosprávy zákony č. 75/1919 Sb., o řádu volení v obcích (později novelizován mimo jiné zákony č. 253/1922 Sb. a č. 122/1933 Sb.), a č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením. Dosavadní proporcionální volební cenzus, ve kterém váha hlasu byla určena množstvím v obci zaplacených přímých daní, byl zrušen a obecní volby se nově konaly podle zásad všeobecného, rovného, přímého a tajného volebního práva. Volilo se na základě vázaných kandidátních listin a dle zásad poměrného zastoupení.

V roce 1930 žilo v obci v 59 domech 301 obyvatel (z toho 247 německé národnosti).

Po přičlenění obce k Německé říši byla obecní samospráva změněna na základě německého obecního řádu (Deutsche Gemeindeordnung) z 30. ledna 1935, jenž v českém pohraničí zabraném po mnichovské dohodě vstoupil v platnost 20. listopadu 1938.

Po skončení 2. světové války převzala správu obce místní správní komise (bližší informace se dohledat nepodařilo).

Vnitřní struktury korporace

V čele obce stál starosta, nazývaný též představený. Starosta a radní, kteří museli být alespoň dva, tvořili obecní představenstvo, zatímco jako širší orgán obecní samosprávy fungoval obecní výbor, který představenstvo ze svého středu volil. Členové představenstva byli považováni za součást výboru. Dále výbor mohl volit obecní komise, které měly poradní funkci a dohlížely na obecní podniky, jejich existenci se však v obci zjišťit nepodařilo.

Od roku 1919 bylo voleno obecní zastupitelstvo (termín „výbor“ již nebyl oficiálně používán). To pak ze svého středu zvolilo obecní radu, která byla tvořena starostou, náměstkem či dvěma náměstkami starosty a radními (obrat „obecní představenstvo“ se již rovněž přestal používat). Všichni tito funkcionáři byli chápáni i jako součást zastupitelstva. Počet členů rady, počítaje v to i starostu a náměstka/oba náměstků, byl nyní stanoven na 1/3 počtu členů zastupitelstva (zákon č. 75/1919 Sb., § 9, předposlední odstavec, § 60). Zastupitelstvo rovněž volilo obecní komise, přičemž komise finanční a komise letopisecká byly ze zákona povinné (zákon č. 76/1919 Sb., § 14; resp. zákon č. 80/1920 Sb., § 2).

V obcích na území postoupeném Německu na základě mnichovské dohody byl v období od 20. 11. 1938 do 31. 3. 1939 postupně zaveden nový systém obecní správy, který trval až do zániku obecních úřadů v roce 1945. V čele správy obce stál nevolený starosta, který měl k ruce další funkcionáře, rovněž nevolené, a sice přidělnce (německy Beigeordnete) a obecní rady (Gemeinderäte). Starostu a přidělnce schvaloval ve venkovských obcích dohlédací úřad, kterým byl landrát. Obecní rady jmenoval po dohodě se starostou pověřenec NSDAP sám. Vůdcovský princip v nové obecní správě spočíval v tom, že starosta vedl její výkon v naprosté a výhradní odpovědnosti, s výjimkou záležitostí vyjmenovaných německým obecním řádem v § 33, ke kterým potřeboval souhlas pověřence NSDAP. První přidělnec byl starostovým všeobecným zástupcem, a byl proto i takto označován – jako zástupce starosty (německy Stellvertreter des Bürgermeister). Ostatní přidělnci zastupovali starostu v jim svěřených oblastech správy. Úkolem obecních radů bylo podávat samostatně, na vlastní odpovědnost svá mínění starostovi a dále zabezpečovat trvalý styk obecní správy s obyvateli a zajišťovat pochopení občanů pro opatření přijímaná starostou. Německý obecní řád vyjmenovával v § 55 oblasti, které musely být povinně předloženy k poradám mezi obecními radou a starostou, kterých se museli účastnit i přidělnci. Během jednání neprobíhalo hlasování. Jednotliví obecní radové pouze sdělili starostovi své názory a odlišná mínění musela být zapsána do protokolu. Obecní komise byly po připojení českého pohraničí k Německu zrušeny. Do značné míry mohly být nahrazeny odbornými poradci (německy Beiräte), které jmenoval starosta pro určitý obor správy z řad obecních radů nebo občanů.

Zjištění starostové (v závorce jsou uvedeny roky, kdy se je podařilo doložit ve funkci):

Ammerling Georg (1913);

Hitzler Josef (1919, 1923);

Konopik Andreas (1927–1943).

Funkce korporace

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce:

stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce;

označení obce místními tabulkami, provádění číslování domů;

evidence obecních příslušníků a společníků;

vedení agendy domovského práva, vystavování domovských listů;

přijímání osob do svazku obce (domovského svazku);

organizace voleb do obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;

jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce;

vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy;

konání smírčích narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků;

provádění dobrovolné dražby movitých věcí;

vydávání úředních vysvědčení a potvrzení, např. o zachovalosti, mravech, majetku, plnoletosti nebo o vyrovnání pohledávek;

vedení pamětní knihy / kroniky podle předpisů.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obce:

nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého;

sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření;

vedení účetní agendy obce;

zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které slouží k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a o veřejné potřeby obyvatel (místní policie):

dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;

opatření proti rušení držby majetku, opatření proti poľnímu, lesnímu a vodnímu pýchu;

spolupráce při konání policejních prohlídek;

dohled nad dodržováním všeobecné mravnosti, nedělního a svátečního klidu a nad dodržováním zákazu provozování hazardních her;

evidence osob příslušných do cizích obcí (přespolních);

kontrola pasů, vandrovních knížek, živnostenských oprávnění a osobních dokladů;

vedení evidence čeledi a služebnictva, dohled nad čeledními poměry;

dohled nad veřejnými produkcemi;

povolování tanečních zábav;

potírání týrání zvířat;

vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa;

zákazy zacházení s nebezpečnými látkami;

zákazy nebezpečných veřejných produkcí;

opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom;

preventivní opatření proti vzniku požárů;

zajištění vodních zdrojů a hasičského náradí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků;

dohled nad dodržováním požárního řádu a předpisů;

spolupráce při zřizování hasičských sborů;

plnění úkolů v rámci protiletecké ochrany obyvatelstva;

stavba a údržba obecních komunikací;

vybírání silničního a mostního mýta;

dohled nad silničním provozem;

zřizování veřejných vah;

dohled nad užíváním platných měř a vah;

dohled nad dodržováním cen a cenových tax a nad zveřejňováním ceníků;

konání svépomocných zásobovacích akcí;

výkon potravní policie;

hlášení výskytu nakažlivých nemocí;

realizace protiepidemických opatření;

spolupráce při organizaci očkování;

dohled nad péčí o nemocné a postižené osoby;

organizace zdravotní péče;

péče o úpravu hygienických poměrů;

dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a nad odklizením odpadků;

budování kanalizace;

dohled nad hřbitovy, zřizování nekofesijních hřbitovů;

péče o zdravé bydlení;

péče o zásobování obce pitnou vodou;

úřední prohlídky dobytka a masa;

boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť;

dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů;

schvalování polohopisných a parcelačních plánů;

povolování staveb.

4. Chudinská péče a péče o veřejné ústavy a zařízení:

péče o chudé, udělování chudinských podpor;

zakládání a správa obecních sociálních a humanitních ústavů;

vybírání školného;

delegování zástupců do školních rad, poskytování příspěvků do rozpočtu školních rad;

péče o zajištění škol;

podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských;

vybírání příspěvků pro potřeby církví;

spolupráce se spolky;

zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost - spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech:

podíl na publikaci všeobecně platných norem;

spolupůsobení při organizaci sčítání lidu;

spolupůsobení při organizaci voleb do vyšších zastupitelských orgánů, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších zastupitelských orgánů;
spolupráce při evidenci osob bez náboženského vyznání;
provádění ohlášek civilních sňatků;
sledování cizinců, evidence cizinců v hotelech a hostincích;
spolupůsobení při konání policejních hlídek;
pomoc při stíhání zločinců a dezertérů;
spolupůsobení při organizaci hnanectví;
spolupůsobení při provádění vojenské konskripce a při organizaci vojenských odvodů;
vedení evidence vojenských záložníků a dovolenců;
spolupráce při vybírání vojenské taxy;
spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípřeží;
spolupůsobení v péči o vojenské invalidy;
spolupůsobení při zjišťování důsledků živelních pohrom;
evidence depozit;
legalizace a vidimace listin;
spolupůsobení při vybírání daní a dávek;
spolupůsobení při vymáhání daňových nedoplatků a při exekučním řízení;
spolupůsobení při shromažďování údajů pro pozemkový katastr a při evidenci daňových poplatníků;
spolupůsobení při ochraně státních monopolů;
spoluúčast při výkonu předepsaných soudních úkonů, sepisování úmrtních protokolů;
spoluúčast při dohledu nad péčí o sirotky a nad správou jejich majetku;
oznamování narození nemanželských dětí;
oznamování mladistvých provinilců;
spolupůsobení při vyšetřování zločinů a přečinů, podávání informací soudům;
spolupůsobení při provádění soudních odhadů a dražeb;
sestavování seznamů pro volby soudních porotců;
doručování soudních obsílek a poručnických a opatrovnických dekretů;
přijímání slibů;
provádění úkonů obecního trestního senátu;
vyjádření k žádostem o povolení živností;
účast na kolaudaci živnostenských provozoven;
spolupůsobení při regulaci podomního obchodu;
evidence vydaných povolení k obchodní činnosti;
podávání zpráv o stavu průmyslu, živností a zemědělské výroby;
spolupůsobení při boji proti škůdcům v zemědělství;
spolupůsobení při boji proti nákazám hospodářského zvířectva, vydávání dobytčích pasů;
provádění soupisů hospodářských zvířat;
spolupůsobení při plemenitbě a zkvalitňování chovu hospodářských zvířat;
dohled nad dodržováním předpisů o lesích, myslivosti a rybářství;
sledování sociálních poměrů dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozených;
zřizování obecních stravoven, ohříváren a útulen;
spoluúčast na státní péči o nezaměstnané a při organizaci veřejných prací;
spoluúčast při organizaci státní stravovací akce a při vyplácení podpor v nezaměstnanosti;
spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění;
spolupůsobení v boji proti lichvě a černému obchodu;
dozor nad svépomocnými zásobovacími akcemi;
spolupůsobení v zásobovací agendě v systému válečného přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí, evidence potřebných osob a distribuce přidělových lístků;
spolupůsobení při organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů.

Normy - konstitutivní

Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku (dále ř. z.), kterým se vydává provizorní zákon obecní (zde v příloze k patentu tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení);
guberniální dekret č. 86/1849 českého zemského zákoníku (dále z. z. č.), návod, jak se má zavést obecní zřízení (zde prováděcí předpis, mj. se vzorovými formuláři některých obecních písemností);
výnos ministerstva vnitra č. 440/1849 ř. z., kterým se nařizuje, aby politické úřady okamžitě zastavily provádění prozatímního obecního zřízení a vyčkaly na ustavení nových politických úřadů (zde pokyn, že v realizaci prozatímního obecního zřízení mají pokračovat až nově založené okresní úřady);
vyhláška českého zemského místodržitele č. 51/1850 z. z. č., poučení o obecním zřízení;

nařízení ministra vnitra č. 116/1850 ř. z., kterým se vydávají některá vysvětlení a podrobnější ustanovení k prozatímnímu obecnímu zřízení;
 nařízení ministra vnitra č. 127/1850 ř. z., kterým se prozatímně stanoví census k nabytí sousedského práva v obcích;
 nařízení ministra spravedlnosti č. 256/1850 ř. z., kterým se po dohodě s ministrem vnitra vydává poučení pro obecní představené o svěřených jim soudních úředních řízeních;
 nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., týkající se potvrzování voleb členů obecního představenstva, které by se konaly v době do vydání nového obecního zřízení (zde o potvrzování volby členů představenstva ve venkovských obcích okresním úřadem);
 nařízení ministra vnitra č. 46/1854 ř. z., o setrvání dosavadních obecních zastupitelstev až do nabytí účinnosti nového obecního zákona;
 císařský patent č. 58/1859 ř. z., kterým se vydává nové obecní zřízení (zde v příloze k patentu; v platnost vstoupila pouze ustanovení o domovském právu);
 nařízení státního ministerstva č. 261/1860 ř. z., o provedení nových voleb do obecních zastupitelstev (zde vyhlášena nutnost opětovného konání obecních voleb po pádu neoabsolutismu; povinnost potvrzení volby členů představenstva okresním úřadem, jak ji u venkovských obcí stanovilo nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., se omezuje pouze na volbu obecního představeného /starosty/);
 zákon č. 18/1862 ř. z., kterým se nastiňují základní ustanovení o úpravě obecní správy;
 zákon č. 105/1863 ř. z., kterým se upravují záležitosti domovské;
 zákon č. 7/1864 z. z. č., kterým se vydává obecní zřízení a volební řád v obcích (zde v příloze k zákonu);
 zákon č. 20/1864 z. z. č., kterým se zavádí nový stavební řád platný pro království České (zde o povinnostech a pravomocích obecních orgánů - § 71, § 82nn);
 oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení;
 oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu;
 zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království Českého;
 zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České;
 zákon č. 59/1868 z. z. č., o zaopatřování chudých;
 zákon č. 26/1869 z. z. č., který se týká dozoru nad školami (zde mj. o zástupcích obce v místní školní radě - §§ 5 a 6);
 zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království Českého, vydaného dne 16. dubna 1864;
 zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení;
 zákon č. 22/1870 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol národních (zde o součinnosti obcí při udržování škol);
 zákon č. 16/1873 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného; školní obce zřizují a udržují školní budovy, byt řídícího školy a dále tělocvičny a školní zahrady a opatřují zařízení školy - § 2);
 zákon č. 17/1873 z. z. č., který se týká místního a okresního dozoru nad školami (zde o zástupcích obce v místní školní radě - § 5);
 zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů;
 zákon č. 46/1874 z. z. č., kterým se přidává dodatek k § 89 obecního zřízení;
 zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (zde o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, se uveřejňuje v zemském zákoníku);
 zákon č. 88/1874 z. z. č., kterým se mění zákon č. 39/1868 z. z. č., přesněji řečeno poslední odstavec § 87 obecního zřízení;
 zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č. a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přírážek k přímým daním;
 zákon č. 17/1882 z. z. č., vyhlášení správce c. k. místodržitelství pro Čechy, jež se týče rozloučení obcí v Čechách průběhem roku 1881 povolených;
 zákon č. 76/1882, z. z. č., kterým se mění §§ 17, 18, 20, 21 a 22 zákona zemského ze dne 24. února 1873, č. 16 z. z. č., upravujícího zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného);
 zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České, s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (zde o povinnostech a pravomocích obcí);
 zákon č. 10/1889 z. z. č., týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku domovského;
 zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno

zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.;
zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z. č., a § 4 téhož obecního zřízení;
zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864;
zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.;
zákon č. 46/1896 z. z. č., kterým se mění ustanovení § 21, lit. a, zákona ze dne 3. prosince 1868, čís. 59 z. z. č., o zaopatřování chudých;
zákon č. 222/1896 ř. z., kterým se mění některá ustanovení zákona ze dne 3. prosince 1863, ř. z. číslo 105, kterým byly uspořádány záležitosti domovské;
zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.;
zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané;
zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.;
zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé;
zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice (Novela k obecním zřízením);
zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (zde o povinnosti obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi);
zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí);
zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském;
vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních;
zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela);
nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním;
zákon č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích;
zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přírážky k přímým daním a finanční přiděly obcím);
vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.;
vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely);
vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních;
zákon č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích (zde o prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63);
vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.);
zákon č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí;
zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/);
zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49-64;
nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614-1618;
nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27;
oznámení místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (zde uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D);
ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.);
vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích - § 6).

Zdroje informací

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Archiv obce Třebnice.

Adressbuch und Führer für den politischen Bezirk Bischofteinitz und Umgebung. Pilsen: Karl Hlawaty, 1913.

Adressbuch und Führer für den politischen Bezirk Bischofteinitz und Umgebung. Bischofteinitz: Jakob Mitzner, 1923.

Amtliches Gemeindeverzeichnis für das Deutsche Reich auf Grund der Volkszählung 1939. Berlin: Verlag für Sozialpolitik, Wirtschaft und Statistik, Paul Schmidt, 1940.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka; JANÁK, Jan a DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

KLIMENT, Josef. Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: obec a její organizace, hospodářství, finance, policie, úřednictvo, knihovny, obecní volby, domovské věci, chudinství, zdravotnictví, katastr, lesy, spořitelny, zemská a okresní správa: autentické texty předpisů, výklad, judikatura nejvyšších soudů a nejdůležitější formuláře. V Praze: Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1936.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce: příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. Archivní časopis, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

MARTÍNEK, Zdeněk; POKORNÝ, Radek a ŠULC, Ivo. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv obce". Praha: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR, 2018 (Sborník archivních prací. Ročník LXVIII, supplementum č. 1/2018).

Statistický lexikon obcí v Zemi české: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. V Praze: Orbis, 1934.

Odkaz na zdroje informací

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Archiv obce Třebnice, kronika obce. Porta fontium: Bavorsko-česká síť digitálních historických pramenů [online]: <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-do/00439-obec-trebnice-1923-1938>

Odkaz na zdroje informací

BAUZOVÁ, Miroslava. Místní národní výbor Třebnice 1945–1980: inventář. inventare.cz: inventáře a katalogy Státního oblastního archivu v Plzni [online]: <https://www.inventare.cz/soap-do/ap0274>

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Nepodařilo se dohledat informace k sídlu původce, uložení dokumentů ani jejich případným ztrátám.

Přímý zdroj akvizice:

Archiválie převzal Okresní archiv Horšovský Týn roku 1954 z Místního národního výboru Třebnice (č. přírůstku 18/54).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Z důvodu absence spisového plánu původce bylo pro vytvoření inventárního seznamu použito umělé pořádací schéma uvedené v příloze č. 2 metodického pokynu č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS2017). Vzhledem ke stavu zachování archivního fondu (mezerovitý) a pravděpodobně i omezenému množství agendy vyřizované obecním úřadem však bylo schéma zjednodušeno (vypuštěny nadbytečné série). Inventární seznam je členěn na tři série podle typu vykonávané agendy.

Jedna úřední kniha a jeden technický výkres pocházely z činnosti Obecního úřadu Bozdíš, proto byly přesunuty do archivního fondu Archiv obce Bozdíš (protokol čj. SOAP/10-706/2024).

Budoucí přírůstky:

Neočekávají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Fyzický stav archiválií odpovídá jejich stáří.

Pravidla zpracování:

Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra.

Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (čj. MV-35224-1/AS-2017).

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek (čj. SOAP/006-0767/2010) z 12. 3. 2010 včetně dodatků.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond poskytuje pouze omezené informace k politickým, hospodářským, sociálním a správním dějinám obce Třebnice.

Převážnou část dochovaných archiválií tvoří dokumentace stavební činnosti v obci z let 1905–1943 (kar 1/4–1/7). Nejvýznamnějším dokladem o životě v obci od začátku 1. světové války do roku 1938 je kronika (ukn 1) z let 1923–1938, která obsahuje i množství fotografií a novinových výstřižků a několik kreseb.

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	1	1923–1938
kartony	1	1876–1943

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

V roce 2023 archivní fond uspořádala a archivní pomůcku prostřednictvím softwarové aplikace ELZA vytvořila Jana Hrušková.

Prameny a literatura:

Viz Zdroje informací v I. kapitole.

Zpracovatel jednotky popisu: Hrušková, Jana, Mgr. (působnost od 2011-)

Datum popisu: 8. 10. 2024

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
kar	karton
NAD	Národní archivní dědictví
poř. č.	pořadové číslo
ř. z.	říšský zákoník
ukn	úřední kniha
úrov.	Úroveň
z. z. č.	český zemský zákoník

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
	223101010/439	1	
	Archiv obce Třebnice geografický objekt: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko)		
1	1	2	
	Obec a její správa		
2	1/1	3	
	Všeobecná správní činnost obce		
3	1/1/1	4	
	Organizace činnosti obecní samosprávy		
4	1/1/1/1	5	kar 1/1
	Odpověď Okresní správní komise Horšovský Týn na stížnost Anny Steinbachové kvůli prodeji obecního pozemku odesílatel: Okresní správní komise Horšovský Týn (Horšovský Týn, Domažlice, Česko : 1919-1928) obecný pojem: obecní pozemky		
			1921
3	1/1/2	6	
	Pamětní knihy a další dokumentace života obce		
4	1/1/2//1	7	ukn 1
	Kronika obce digitalizáty: Porta fontium [online] datace obsahu: 1914-1938 obecný pojem: kroniky obcí tematický popis jednotky popisu: Fotografie na stranách 33, 78, 99, 102, 103, 127, 130, 141.		
			1923-1938
5	1/1/2//1/1	8	
	Náves pohlednice zachycená entita: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) veřejná poznámka: Na straně 8.		
5	1/1/2//1/2	9	
	Pomník padlým <i>Kriegerdenkmal</i> fotografie na papírové podložce černobílá fotografie místo fotografování: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) obecný pojem: pomníky (pamětní stavby) událost: první světová válka (1914-1918) veřejná poznámka: Na straně 33.		
5	1/1/2//1/3	10	
	Jakob Nowey fotografie na papírové podložce černobílá fotografie osoba/bytost: Nowey, Jakob (1864-1931) veřejná poznámka: Na straně 78.		
5	1/1/2//1/4	11	
	Magdalena Nowey fotografie na papírové podložce černobílá fotografie veřejná poznámka: Na straně 78.		
5	1/1/2//1/5	12	
	Georg Konopík		

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
	fotografie na papírové podložce černobílá fotografie veřejná poznámka: Na straně 78.		
5	1/1/2//1/6	13	
	Sbor dobrovolných hasičů (společná fotografie členů) fotografie na papírové podložce černobílá fotografie místo fotografování: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) obecný pojem: sbory dobrovolných hasičů veřejná poznámka: Na straně 99.		22. 5. 1932
5	1/1/2//1/7	14	
	Sbor dobrovolných hasičů - dorost (společná fotografie členů) fotografie na papírové podložce černobílá fotografie místo fotografování: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) obecný pojem: sbory dobrovolných hasičů veřejná poznámka: Na straně 102.		1932
5	1/1/2//1/8	15	
	Margareta a Michl Hammerschickovi fotografie na papírové podložce černobílá fotografie veřejná poznámka: Na straně 103.		
5	1/1/2//1/9	16	
	Arbeitsbericht des Deutschen Kulturverbandes 1932 tisk po roce 1800 místo vydání: Praha (Česko) veřejná poznámka: Na straně 111.		
5	1/1/2//1/10	17	
	Georg Konopik (1867–1933) fotografie na papírové podložce černobílá fotografie veřejná poznámka: Na straně 127.		
5	1/1/2//1/11	18	
	Dům čp. 28 fotografie na papírové podložce černobílá fotografie místo fotografování: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) veřejná poznámka: Na straně 130. Dům byl zbořen a v roce 1930 nahrazen novostavbou.		
5	1/1/2//1/12	19	
	Katharina Schwarz (1853–1934) s hasičskou stříkačkou fotografie na papírové podložce černobílá fotografie místo fotografování: Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) obecný pojem: hasičské stříkačky veřejná poznámka: Na straně 141.		
1	2	20	
	Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek		
2	2/1	21	

Bezpečnost silnic

3	2/1//1	22	kar 1/2
	Cesta přes louku č. parcely 881/1 (protokol sepsaný u obecního úřadu s J. Jírovcem a J. Hammerschmiedem) obecný pojem: cesty (pozemní komunikace)		1923

2	2/2	23	
---	-----	----	--

Dohled nad veřejnou mravností

3	2/2//1	24	kar 1/3
	Žádost o povolení taneční zábavy obecný pojem: taneční zábavy		1932

2	2/3	25	
---	-----	----	--

Stavební a požární záležitosti

3	2/3//1	26	kar 1/4
	Obytné stavby obecný pojem: domy (obytné stavby) geografický objekt: Němčice (Meclov, Domažlice, Česko); Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko) tematický popis jednotky popisu: Obsahuje i stavební plány domů čp. 5, 8, 9, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 44, 47, 48, 49, 50, 54, 63, 70 a dalších 16 neidentifikovaných budov; typový projekt nouzového domu (Behelfsheim) a plán domu čp. 17 v Němčicích z roku 1876.		1876–1943

3	2/3//2	27	kar 1/5
	Přípojka na okresní silnici Domažlice – Horšovský Týn (přehled nákladů, profily) obecný pojem: silnice		1913

3	2/3//3	28	kar 1/6
	Transformátor (situace, projekt, stavební povolení) obecný pojem: elektrifikace; transformátory (stavby)		1939

3	2/3//4	29	kar 1/7
	Žádost sboru dobrovolných hasičů o povolení stavby kolny obecný pojem: sbory dobrovolných hasičů		1933

1	3	30	
---	---	----	--

Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech

2	3/1	31	
---	-----	----	--

Katastrální záležitosti

3	3/1//1	32	kar 1/8
	Seznam nemovitostí přejímaných od velkostatku Horšovský Týn (opis) datace vzniku předlohy: 1931 korporace: Velkostatek Horšovský Týn (Horšovský Týn, Domažlice, Česko : působnost od asi 1184-působnost do 1947)		1932

Rejstřík korporativní

Gemeindeamt Třebnitz (Třebnice, Meclov, Domažlice, Česko : 1850-1945), úřad obecní a přenesené státní správy	1
Okresní správní komise Horšovský Týn (Horšovský Týn, Domažlice, Česko : 1919-1928), úřad regionální samosprávy	5
Velkostatek Horšovský Týn (Horšovský Týn, Domažlice, Česko : působnost od asi 1184-působnost do 1947), instituce patrimoniální a hospodářské správy	32

Rejstřík osobní

Nowey, Jakob (1864-1931), hrobník, Třebnice čp. 37

10

Rejstřík zeměpisný

Němčice (Meclov, Domažlice, Česko)	26
Praha (Česko)	16
Třebnice (Meclov, Domažlice, Česko)	1, 8, 9, 13, 14, 18, 19, 26

Rejstřík událostí

první světová válka (1914-1918)

9

Rejstřík věcný

cesty (pozemní komunikace)	22
domy (obytné stavby)	26
elektrifikace	28
hasičské stříkačky	19
kroniky obcí	7
obecní pozemky	5
pomníky (pamětní stavby)	9
sbory dobrovolných hasičů	13, 14, 29
silnice	27
taneční zábavy	24
transformátory (stavby)	28

Název archivní pomůcky: Archiv obce Třebnice

Značka archivního souboru: AO Třebnice

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1876–1943

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 2 (ukn, 1, 1923–1938; kar, 1, 1876–1943)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 32

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,13 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 8. října 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Jana Hrušková

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Jana Hrušková

Počet stran archivní pomůcky: 21

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, 8. října 2024 (čj. SOAP/10-730/2024)